

Warszawa, 14 sierpnia 2025 r.
KL/364/123/SSz/2025

Dot. pisma: DWST-WOOS.400.2.2025.BP

Opinia do projektu ustawy o zmianie ustawy

– Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw z dnia 15 lipca 2025 r.

Pani

Barbara Nowacka

Ministra Edukacji

Szanowna Pani Ministro,

w związku z wystosowaniem pisma z dnia 15 lipca 2025 r., na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców, z prośbą o zaopiniowanie projektu ustawy *o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw*, niniejszym przedstawiam opinię Konfederacji Lewiatan w zakresie proponowanych zmian dotyczących ustawy Prawo oświatowe, w szczególności dotyczących:

- wprowadzenia obowiązku przedkładania pozytywnej opinii powiatowego inspektora sanitarnego oraz komendanta powiatowego/miejskiego Państwowej Straży Pożarnej (art. 168),
- dodania nowej przesłanki wykreślenia szkoły z ewidencji w art. 169 ust. 1 pkt 7.
- wprowadzenia wymogu pisemnego powiadamiania rodziców o zmianie wysokości opłat za kształcenie, wychowanie i opiekę art. 172 ust. 2b.

I. Zastrzeżenia merytoryczne do art. 168 ust. 4 pkt 3 – obowiązek przedkładania opinii sanitarnej i przeciwpożarowej

1. Problemy organizacyjne

Uzyskanie opinii organów, w szczególności Państwowej Straży Pożarnej, w terminie pozwalającym na spełnienie wymogu ustawowego, jest w praktyce utrudnione z powodu ograniczonych zasobów kadrowych oraz dużej liczby kontroli wykonywanych w określonych okresach roku. Może to prowadzić do sytuacji, w której faktycznie gotowa do działania szkoła nie zostanie wpisana do ewidencji z przyczyn czysto proceduralnych.

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

2. Nadmierny zakres obowiązków po stronie organów administracji

Projekt nie rozróżnia sytuacji, w której wniosek dotyczy **rejestracji nowej szkoły lub placówki**, od wniosku obejmującego **zmiany formalne** w już istniejącym wpisie (np. zmiana nazwy szkoły, adresu korespondencyjnego). Wymóg uzyskiwania opinii przy takich zmianach nie ma wpływu na bezpieczeństwo użytkowania budynku, a jedynie niepotrzebnie obciąża wnioskodawców i organy opiniujące.

3. Konieczność wydłużenia okresu ważności opinii

W związku z projektowaną zmianą art. 14 ust. 3 ustawy – Prawo oświatowe, uzyskanie opinii kuratora będzie możliwe dopiero po uzyskaniu opinii sanitarnej i przeciwpożarowej. Wydłużone postępowania przed kuratorium mogą powodować, że 6-miesięczny okres ważności opinii stanie się niewystarczający, co może zmuszać do ponownego ich uzyskiwania. Zasadne jest wydłużenie tego okresu do minimum 18 miesięcy.

4. Ograniczenie dostępu do zasobów publicznych

Wymóg może uniemożliwić korzystanie przez szkoły niepubliczne z infrastruktury szkół publicznych (np. sal gimnastycznych), które posiadałyby wymagane opinie sanepidu i PSP odpowiadające wymogowi tak krótkiego okresu ich ważności. Z praktyki wynika, że dyrektorzy szkół publicznych niechętnie występują o nowe opinie, co w tej sytuacji znacząco ograniczałoby możliwość skorzystania z obiektów szkół publicznych.

5. Brak równości obowiązków

Wprowadzenie wymogu wyłącznie dla szkół niepublicznych, przy braku podobnego obowiązku dla szkół publicznych, prowadzi do nierównego traktowania podmiotów realizujących te same zadania edukacyjne, co narusza zasadę równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji RP).

6. Uzasadnienie legislacyjne

Zgodnie z zasadą proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) ingerencja w działalność podmiotów prowadzących szkoły powinna być niezbędna i adekwatna do realizowanego celu. Celem projektowanego przepisu jest zapewnienie, aby lokale, w których prowadzona jest działalność oświatowa, spełniały wymogi sanitarno-higieniczne i przeciwpożarowe. Cel ten może zostać osiągnięty poprzez:

- ograniczenie wymogu uzyskiwania opinii do momentu **pierwszego wpisu szkoły do ewidencji**,
- wydłużenie okresu ważności opinii do minimum 18 miesięcy,

- zapewnienie równości regulacji poprzez nałożenie tożsamego obowiązku na szkoły publiczne.

Takie doprecyzowanie przepisów pozwoli zachować skuteczność regulacji w zakresie ochrony bezpieczeństwa, przy jednoczesnym ograniczeniu nadmiernych obciążeń proceduralnych i organizacyjnych.

7. Propozycja zmiany brzmienia przepisu

*„W przypadku wniosku o wpis nowej szkoły lub placówki do ewidencji, do zgłoszenia dołącza się aktualne, wydane **nie wcześniej niż 18 miesięcy przed dniem złożenia wniosku**, pozytywne opinie właściwego powiatowego inspektora sanitarnego oraz właściwego komendanta Państwowej Straży Pożarnej, potwierdzające spełnienie przez budynek lub lokal wymagań sanitarno-higienicznych oraz przeciwpożarowych. Obowiązek ten nie dotyczy wniosków o zmianę danych wpisanych do ewidencji.”*

II. Zastrzeżenia merytoryczne – art. 168 ust. 4 pkt 3a (dokument potwierdzający prawo do władania lokalem)

1. Projekt nakłada obowiązek przedłożenia dokumentu potwierdzającego prawo władania lokalem lub budynkiem, w którym mieści się siedziba szkoły, na okres co najmniej połowy cyklu kształcenia.

2. Uwagi:

- wymóg ten istotnie ograniczy możliwość korzystania przez szkoły niepubliczne z infrastruktury szkół publicznych – zwłaszcza z sal gimnastycznych – ponieważ dyrektorzy szkół publicznych niechętnie zawierają umowy najmu na dłuższe okresy (kilkuletnie),
- w praktyce zawierane są umowy roczne, które następnie są odnawiane – i ten model funkcjonuje skutecznie od lat, zapewniając uczniom dostęp do odpowiednich warunków lokalowych,
- wymóg „połowy cyklu kształcenia” nie zwiększa realnego bezpieczeństwa ani stabilności organizacyjnej, a w wielu przypadkach uniemożliwi zawarcie umowy i złożenie wniosku o wpis szkoły do ewidencji.

3. Postulat:

- skrócenie wymaganego okresu władania lokalem do **co najmniej jednego roku szkolnego**. Takie rozwiązanie będzie realne do spełnienia i nie ograniczy nadmiernie dostępu do bazy lokalowej, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości weryfikacji warunków przez organ ewidencyjny.

member of

member of

III. Zastrzeżenia merytoryczne – art. 169 ust. 1 pkt 7 (nowa przesłanka wykreślenia z ewidencji)

1. Projekt zakłada dodanie przepisu:

„Wpis do ewidencji podlega wykreśleniu w przypadku niewykonania przez osobę prowadzącą szkołę lub placówkę obowiązku, o którym mowa w art. 168 ust. 13.”:

- **zbyt ogólne i szerokie sformułowanie**

Propozycja jest nadmiernie ogólna i nie uwzględnia wagi uchybienia. Może prowadzić do sytuacji, w której nawet minimalne opóźnienie w przekazaniu nieistotnych informacji skutkuje obligatoryjnym wykreśleniem szkoły,

- **dotychczasowy charakter deklaratoryjny przepisu**

Obowiązek aktualizacji danych miał dotąd charakter deklaratoryjny i służyć zapewnieniu prawidłowego obiegu informacji. Wprowadzenie sankcji w postaci wykreślenia szkoły, bez rozróżnienia wagi uchybienia, jest nieproporcjonalne do celu,

- **problemy kadrowe w szkołach**

W praktyce częste są zmiany kadry dydaktycznej – nauczyciele odchodzą z pracy bez uprzedzenia, korzystają z długotrwałych zwolnień lekarskich, co może powodować opóźnienia w zgłoszeniu zmian w ewidencji. W takich przypadkach natychmiastowe wykreślenie szkoły byłoby działaniem nadmiernie restrykcyjnym.

2. Uzasadnienie legislacyjne – art. 169 ust. 1 pkt 7

Proponowana zmiana art. 169 ust. 1 pkt 7 wprowadza sankcję obligatoryjnego wykreślenia szkoły z ewidencji w przypadku niewykonania obowiązku zgłaszania zmian danych, o którym mowa w art. 168 ust. 13 ustawy – Prawo oświatowe.

Z punktu widzenia zasad prawidłowej legislacji oraz konstytucyjnej zasady proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) rozwiązanie to budzi istotne wątpliwości:

- **brak rozróżnienia wagi uchybienia**

Przepis w obecnej formie obejmuje każde, nawet drobne i nieistotne opóźnienie w zgłoszeniu zmiany danych, bez względu na ich znaczenie dla bezpieczeństwa i funkcjonowania szkoły. Tak szeroka konstrukcja może prowadzić do sytuacji, w której sankcja likwidacji szkoły będzie stosowana w sposób automatyczny i nieproporcjonalny do uchybienia,

- **dotychczasowa funkcja art. 168 ust. 13**

Przepis ten miał charakter deklaratoryjny – służyć zapewnieniu aktualności informacji w ewidencji. Zmiana charakteru tego obowiązku na represyjny

wymaga jednoznacznego określenia, jakie uchybienia są na tyle istotne, aby uzasadniały likwidację szkoły,

- **realne problemy kadrowe i organizacyjne szkół**

W praktyce często dochodzi do nagłych zmian kadry dydaktycznej, spowodowanych np. odejściem nauczyciela bez wypowiedzenia lub długotrwałymi zwolnieniami lekarskimi. Ustawowe nałożenie obowiązku natychmiastowego aktualizowania każdej zmiany w ewidencji, pod rygorem wykreślenia szkoły, może doprowadzić do jej likwidacji w wyniku okoliczności obiektywnie niezależnych od organu prowadzącego,

- **zasada stopniowania sankcji**

W prawie administracyjnym przyjmuje się, że sankcje powinny być stosowane w sposób stopniowalny – od środków łagodniejszych (np. wezwanie do usunięcia naruszenia w określonym terminie), aż po sankcję ostateczną, jaką jest wykreślenie z ewidencji. Proponowany zapis pomija tę gradację, nakazując automatyczne zastosowanie najdalej idącej sankcji.

3. Postulat

Należy:

- a. rozważyć całkowite usunięcie projektowanego pkt 7, **lub**
- b. w celu zachowania proporcjonalności i precyzji prawa, przepis powinien wskazywać enumeratywnie te elementy wpisu do ewidencji, których brak aktualizacji stanowi realne zagrożenie dla funkcjonowania szkoły (np. zmiana lokalizacji, organu prowadzącego, typu szkoły). Dodatkowo powinien przewidywać obowiązek uprzedniego wezwania organu prowadzącego do uzupełnienia danych w terminie nie krótszym niż 30 dni.

Takie rozwiązanie zachowa równowagę pomiędzy interesem publicznym a ochroną ciągłości działania szkoły.

4. Propozycja zmiany brzmienia przepisu (art. 169 ust. 1 pkt 7)

„Wpis do ewidencji podlega wykreśleniu w przypadku niewykonania przez osobę prowadzącą szkołę lub placówkę obowiązku, o którym mowa w art. 168 ust. 13, w zakresie istotnych danych dotyczących lokalizacji szkoły, organu prowadzącego lub organizacji kształcenia, po uprzednim bezskutecznym wezwaniu do usunięcia uchybienia w terminie 30 dni.”

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

IV. Zastrzeżenia merytoryczne – art. 172 ust. 2b (powiadomienie o zmianie wysokości czesnego)

1. Projekt wprowadza wymóg pisemnego powiadamiania rodziców o zmianie wysokości opłat za kształcenie, wychowanie i opiekę.
2. **Uwagi:**
 - wymóg formy pisemnej w rozumieniu prawa cywilnego (podpis własnoręczny lub podpis kwalifikowany) jest nieadekwatny do współczesnej praktyki komunikacji szkół z rodzicami,
 - w codziennej działalności placówek oświatowych informacje te przekazywane są drogą elektroniczną – w szczególności przez dzienniki elektroniczne (np. Librus, Vulcan), e-mail lub dedykowane systemy komunikacji,
 - wystarczająca i zgodna z wymogami dowodowymi byłaby forma dokumentowa, która obejmuje także nośniki elektroniczne umożliwiające utrwalenie treści i tożsamości nadawcy.
3. **Postulat:**
 - Zmiana wymogu z „formy pisemnej” na „formę dokumentową” w art. 172 ust. 2b. Pozwoli to na zachowanie pełnej skuteczności zawiadomień, bez wprowadzania nadmiernego formalizmu i kosztów.

Osobą kontaktową w sprawie opinii ze strony Konfederacji Lewiatan jest:

dr Sławomir Szymczak, ekspert w Departamencie Pracy,

kontakt: sszymczak@lewiatan.org , tel. 794-646-999.

Z wyrazami szacunku

Marek Górski

Prezydent Konfederacji Lewiatan

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy